

Патентування наукових розробок

Лекція №3

Охорона прав на об'єкти промислової власності

Що таке промислова власність?

результат інтелектуальної діяльності людини в будь-якій сфері технології

результати науково технічної творчості, які можуть бути використані на користь суспільства в будь якій сфері діяльності людей.

Об'єкти права промислової власності

- винаходи;
- корисні моделі;
- промислові зразки.

Регулювання відносин у сфері промислової власності

- Відносини, що виникають у зв'язку з набуттям та здійсненням права власності на винаходи в Україні, регулюються Законом України "Про охорону прав на винаходи і корисні моделі".
- Відносини, які виникають у зв'язку з набуттям і здійсненням права власності на промислові зразки в Україні регулюються Законом України "Про охорону прав на промислові зразки".

Регулювання відносин у сфері науково-технічної творчості

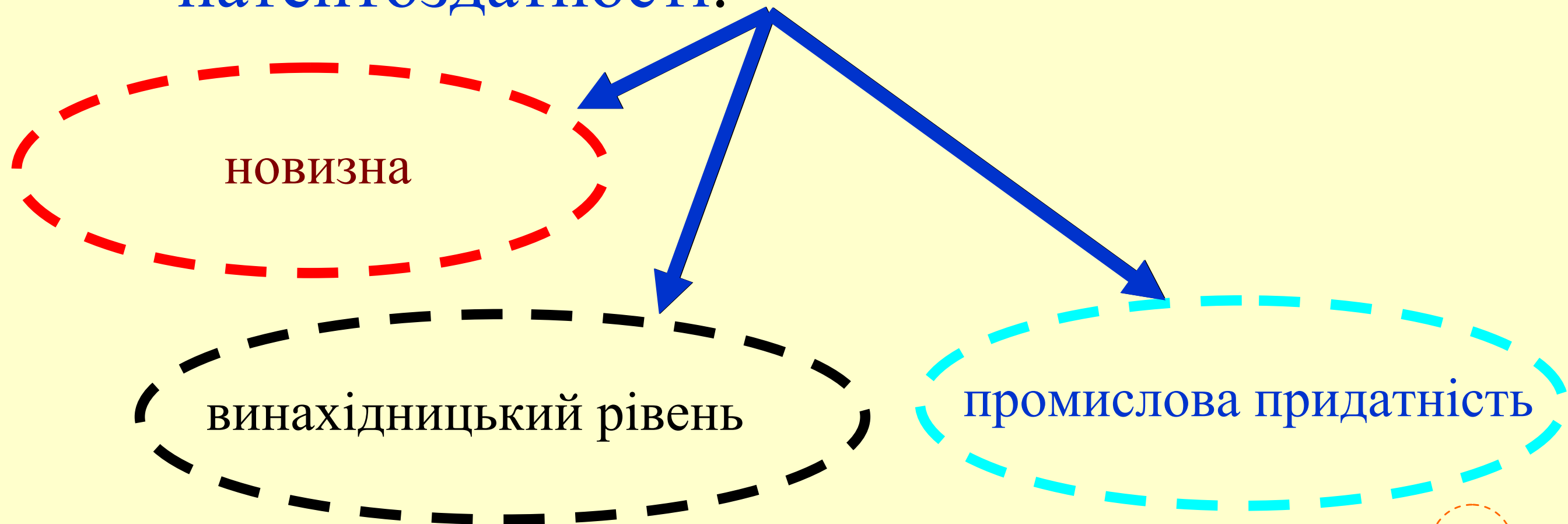
- Закон України “Про наукову і науково-технічну діяльність”;
- Закон України “Про основи державної політики у сфері науки і науково-технічної діяльності”;
- Закон України “Про науково-технічну інформацію”.

Що таке винахід?

Винахід - технологічне (технічне) вирішення, що відповідає умовам патентоздатності.

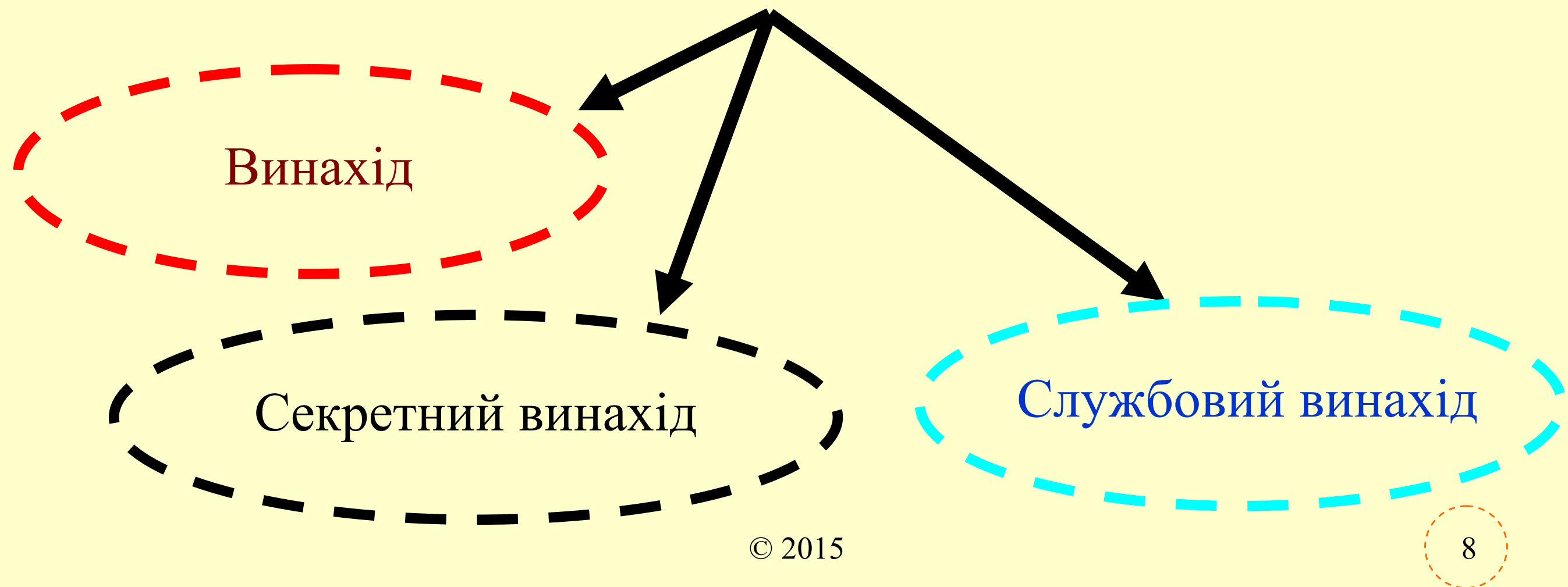
Що таке винахід?

Винахід - технологічне (технічне)
вирішення, що відповідає умовам
патентоздатності.

Які бувають винаходи?

За умовами створення і охорони винаходи

Які бувають винаходи?

- Секретний винахід це винахід, що містить інформацію, віднесену згідно із Законом України "Про державну таємницю" до Зводу відомостей, що становлять державну таємницю.

Секретний винахід

Відповідно до Закону України "Про державну таємницю" Звід відомостей, що становлять державну таємницю (ЗВДТ), є єдиною формою реєстрації цих відомостей в Україні. З моменту опублікування ЗВДТ держава забезпечує захист і правову охорону відомостей, які зареєстровані в ньому.

ЗВДТ

Відомості про науково-технічні ідеї, відкриття, мету, плани, результати застосування науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт зі створення та впровадження спеціальних складових голографічних захисних елементів, призначених для державних потреб або створених на замовлення (для використання) державних органів, володіння інформацією про які дає змогу відтворити технологію виготовлення таких голографічних захисних елементів.

ЗВДТ

Відомості за окремими показниками про наукові відкриття, зовнішній вигляд, винаходи, зміст, результати науково-дослідних (дослідно-конструкторських) робіт, тактико-технічні характеристики, організацію, технологію розробки (виробництва), модернізацію спеціальних технічних засобів, що розкривають організацію, методику, тактику їх негласного застосування під час вирішення завдань оперативно-розшукової, контррозвідальної чи розвідальної діяльності, володіння якими дає змогу зацікавленій стороні впливати на їх результати, що створює загрозу національним інтересам і безпеці. При засекречуванні ступінь секретності встановлюється і змінюється за рішенням державного експерта з питань таємниць.

Які бувають винаходи?

- Секретний винахід це винахід, що містить інформацію, віднесену згідно із Законом України "Про державну таємницю" до Зводу відомостей, що становлять державну таємницю.
- Службовий винахід - винахід, створений працівником у зв'язку з виконанням службових обов'язків чи за дорученням роботодавця; або з використанням досвіду, виробничих знань, секретів виробництва і обладнання роботодавця.

Право і патент на винахід

- Право на винахід охороняється державою і засвідчується патентом.
- Патент - охоронний документ, що засвідчує пріоритет, авторство та право власності на винахід.
- Патент України на винахід діє тільки на території України.
- Строк дії патенту України на винахід становить 20 років від дати пріоритету.

Умови надання правової охорони

Правова охорона надається винаходу, що не суперечить суспільним інтересам (публічному порядку), принципам гуманності і моралі та відповідає умовам патентоздатності.

Об'єкти винаходу

- продукт (пристрій, речовина, штам мікроорганізму, культура клітин рослин і тварин);
- спосіб (певна дія, прийом або їх система, яка дає можливість зробити, здійснити що-небудь, досягти чогось);
- застосування раніше відомого продукту чи способу за новим призначенням.

Умови надання правової охорони

Задовольняти:

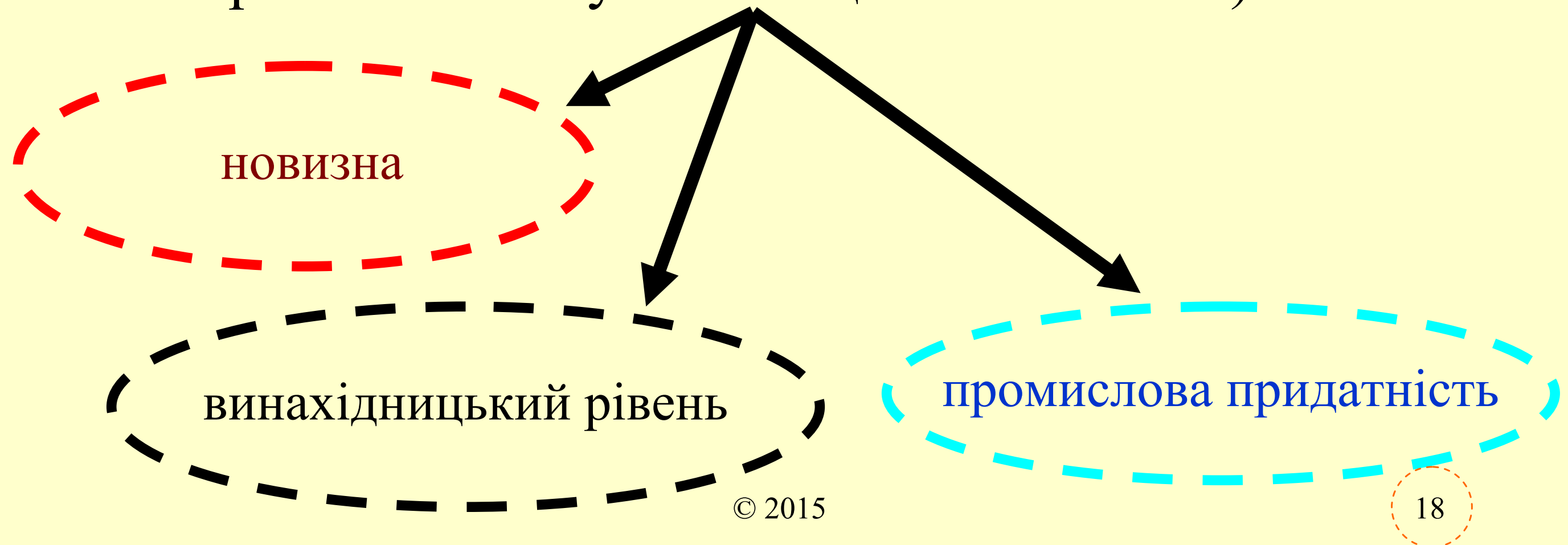
суспільні інтереси;

принципи гуманності і моралі;

умови патентоспроможності.

Патентоспроможність

Патентоспроможність – сукупність властивостей технічного рішення задачі, яка полягає в тому, що воно має всі ознаки, достатні для визнання його винаходом і в разі відповідного оформлення заявних матеріалів може бути захищено патентом.).

Новизна винаходу?

Винахід визнається новим, якщо він не є частиною рівня техніки.

Рівень техніки включає всі відомості, які стали загальнодоступними у світі до дати подання заявки або, якщо заявлено пріоритет, то до дати її пріоритету.

Винахідницький рівень винаходу?

Винахід має винахідницький рівень, якщо для фахівця він не є очевидним, тобто не випливає явно із рівня техніки.

Визначення найбільш близького аналога; виявлення ознак, якими відрізняється заявлений винахід від найбільше близького аналога; виявлення рішень з рівня техніки, що мають однакові ознаки і відмінності.

Винахідницький рівень винаходу?

Винахід має винахідницький рівень, якщо для фахівця він не є очевидним, тобто не випливає явно із рівня техніки.

Винахід має винахідницький рівень, якщо не виявлені рішення, що мають ознаки, збігаються з його ознаками або виявлені спільні ознаки, але вони не впливають на рішення нового завдання.

Чи є винахід промислово придатним?

Винахід визнається промислово придатним, якщо його може бути використано у промисловості або в іншій сфері діяльності.

Що таке корисна модель?

Корисна модель - конструктивне виконання пристрою (механізму, машини, приладу) з чітко визначеними просторовим положенням (наявність елементів, їх розташування та зв'язки між ними).

Об'єкти корисної моделі

Суть корисної моделі полягає у раціональному конструюванні та оригінальному компонуванні пристрою.

Об'єкт - конструктивне виконання пристрою з вираженими просторовими ознаками.

Відмінність винаходу і корисної моделі

- продукт;
  - спосіб;
  - застосування відомого продукту чи способу за новим призначенням.
- конструктивне виконання пристрою.

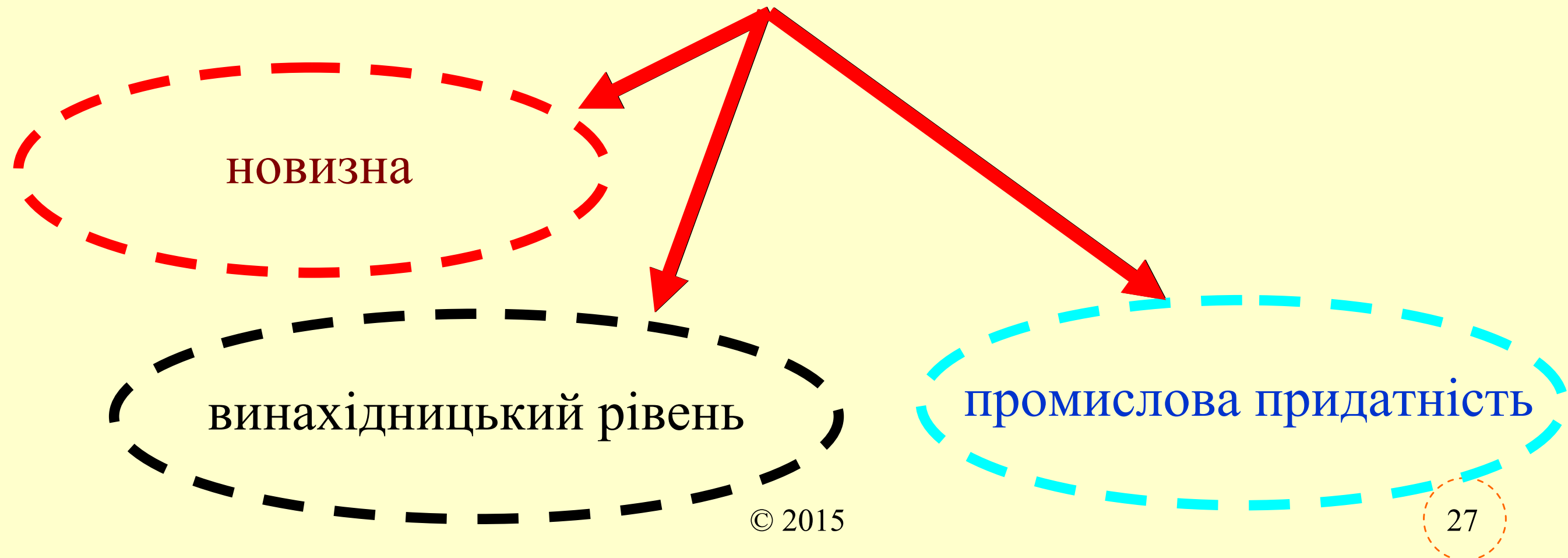
Корисна модель стосується лише продукту (пристрою).

Умови надання правової охорони

Правова охорона надається корисній моделі, що не суперечить суспільним інтересам, принципам гуманності і моралі та відповідає умовам патентоспроможності.

Умови надання правової охорони

Правова охорона надається корисній моделі, що не суперечить суспільним інтересам, принципам гуманності і моралі та відповідає умовам патентоспроможності.

УМОВИ НОВИЗНИ

Умова новизни виконана, якщо до дати пріоритету, суть не була розкрита настільки, що можливе виконання і/або повторення, і містить сукупність нових ознак.

Новизна визначається у світовому масштабі за рівнем техніки.

Не раніше за 12 місяців при розкритті автором у наукових джерелах.

Право на корисну модель

- Право власності на корисну модель засвідчується патентом.
- Строк дії патенту становить 20 років від дати пріоритету.
- Патент України на корисну модель діє тільки на території України.

Регулювання відносин у сфері промислової власності (промисловий зразок)

Відносини, які виникають у зв'язку з набуттям і здійсненням права власності на промислові зразки в Україні регулюються Законом України "Про охорону прав на промислові зразки".

Що таке промисловий зразок?

Промисловий зразок - результат творчої діяльності людини у галузі художнього конструювання.

Об'єкти промислового зразку

визначають зовнішність виробу і спрямовані на задоволення естетичних та ергономічних потреб людини.

Естетичні потреби людини.

Естетичні категорії (ознаки) – це відчуття, смаки, оцінки, переживання, ідеї, ідеали, міркування, судження.

Естетичні категорії – духовні моделі, які формують потребу у відчутті прекрасного (є відносними визначеннями, оскільки відчуття прекрасного у кожного відрізняється).

Естетичні потреби історично змінюються і розвиваються, відображаючи певні етапи у розвитку людства. Естетичні вподобання також змінюються, як у часі, так і у просторі.

Ергономічні потреби людини.

Ергономічність – це сукупність властивостей, які характеризують пристосованість конструкції товару до взаємодії зі споживачем (користувачем) з урахуванням фізико-біологічних особливостей людини.

Об'єкти промислового зразку

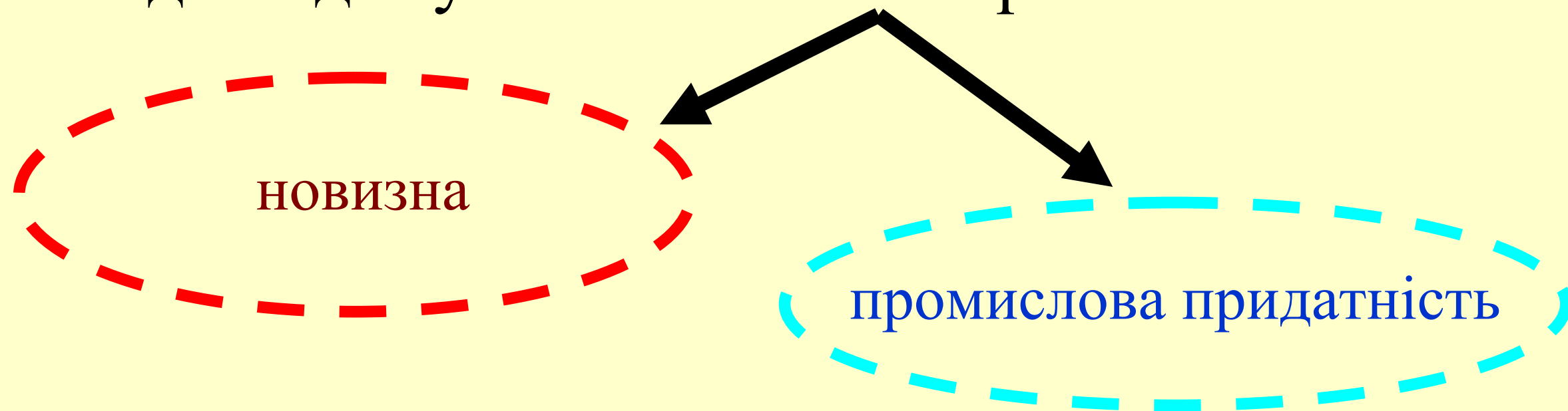
- форма;
- малюнок;
- розфарбування;
- їх поєднання.

“Не промисловий зразок”!

- об'єкти архітектури (крім малих архітектурних форм);
- промислові, гідротехнічні та інші стаціонарні споруди;
- друкована продукція як така;
- об'єкти нестійкої форми з рідких, газоподібних, сипких або подібних їм речовин тощо.

Умови надання правової охорони

Правова охорона надається промислового зразку, що не суперечить суспільним інтересам, принципам гуманності і моралі та відповідає умовам патентоспроможності.

УМОВИ НОВИЗНИ

Промисловий зразок є новим, якщо сукупність його суттєвих ознак була невідома у світі до дати пріоритету.

Не раніше за 6 місяців при розкритті автором.

Право на промисловий зразок

- Право власності на промисловий зразок засвідчується патентом.
- Строк дії патенту на промисловий зразок становить 10 років від дати подання заявки і продовжується за клопотанням власника, але не більше як на п'ять років.
- Патент України на промисловий зразок діє тільки на території України.

Право на одержання патенту

- Право на одержання патенту має винахідник.
- Винахідники, які спільно створили винахід, мають однакові права на одержання патенту.
- Не визнаються винахідниками фізичні особи, які не внесли особистого творчого внеску у створення, а надали винахіднику тільки технічну, організаційну чи матеріальну допомогу при його створенні і (або) оформленні заявки.
- Винахіднику належить право авторства, яке є невід'ємним особистим правом і охороняється безстроково. Винахідник має право на присвоєння свого імені створеному ним винаходу.